

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Redaktsiooni jõustumise kp:
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:
Avaldamismärge:

Regionaal- ja põllumajandusminister
määrus
algtekst-terviktekst
29.04.2025
Hetkel kehtiv
RT I, 26.04.2025, 6

Lämmastiku ja fosfori mulda viimise ja mullast väljaviimise üle arvestuse pidamise nõuded ja kord

Vastu võetud 25.04.2025 nr 38

Määrus kehtestatakse [veeseaduse](#) § 161 lõike 4 alusel.

§ 1. Lämmastiku ja fosfori mulda viimise ja mullast väljaviimise üle arvestuse pidamise kord

(1) Mulda viidava ja mullast välja viidava lämmastiku ja fosfori kogus (edaspidi ka *üldbilanss* või koos *toiteelementide bilanss*) arvutatakse lämmastiku ja fosfori sisendi ja väljundi üldkoguste vahena kilogrammides põllu hektari kohta.

(2) Lämmastiku üldbilanss arvutatakse valemiga

$Nb = Ns + Nm + No + Nf + Nlv - Np - Nk - Na$, kus:

1) Nb on põllu lämmastiku üldbilanss;

2) Ns on külvil seemnetega mulda viidud lämmastiku kogus, mis arvutatakse külvisenormi korrutamisel lisa tabelis 1 esitatud väärtuste või akrediteeritud laborianalüüsi meetodil analüüsitud proovi tulemuste alusel saadud külvatavate seemnete lämmastiksisaldusega;

3) Nm on mineraalväetistega mulda viidud üldlämmastiku kogus;

4) No on orgaaniliste väetistega mulda viidud üldlämmastiku kogus, mis arvutatakse maaeluministri 30. septembri 2019. a määruse nr 73 „Eri tüüpi sõnniku toitaainesisalduse arvutuslikud väärtused, põllumajandusloomade loomühikuteks ümberarvutamise koefitsiendid ja sõnnikuhoidla mahu arvutamise meetodika” (edaspidi *määrus nr 73*) lisades 3–5 esitatud eri tüüpi sõnnikus sisalduva lämmastiku ja fosfori arvutuslike väärtuste või akrediteeritud laborianalüüsi meetodil analüüsitud proovi tulemuste alusel;

5) Nf on liblikõieliste kultuuridega seotud õhulämmastiku kogus, mis arvutatakse lisa tabelis 2 nimetatud liblikõielise kultuuri saagi koguse korrutamisel selle kultuuri poolt seotava õhulämmastiku kogusega;

6) Nlv on liblikõielise vahekultuuri poolt seotud õhulämmastiku kogus, mis arvutatakse hinnanguliselt lisa tabelis 3 esitatud väärtuste alusel;

7) Np on põhikultuuri saagiga põllult eemaldatav lämmastiku kogus, mis arvutatakse saagi koguse korrutamisel lisa tabelis 1 esitatud väärtuste või akrediteeritud laborianalüüsi meetodil analüüsitud proovi tulemuste alusel saadud koristatud saagi lämmastiksisaldusega;

8) Nk on kõrvalsaagiga põllult eemaldatav lämmastiku kogus, mis arvutatakse põhisaagi koguse korrutamisel põhi- ja kõrvalsaagi suhtarvuga ning lisa tabelis 1 esitatud väärtuste või akrediteeritud laborianalüüsi meetodil analüüsitud proovi tulemuste alusel saadud kõrvalsaagi lämmastiksisaldusega;

9) Na on allakülvi saagi koristamisega põllult eemaldatava lämmastiku kogus, mis arvutatakse saagi koguse korrutamisel lisa tabelis 1 esitatud väärtuste või akrediteeritud laborianalüüsi meetodil analüüsitud proovi tulemuste alusel saadud allakülvi saagi lämmastiksisaldusega.

(3) Fosfori üldbilanss arvutatakse valemiga

$Pb = Ps + Pm + Po - Pp - Pk - Pa$, kus:

1) Pb on põllu fosfori üldbilanss;

2) Ps on külvil seemnetega mulda viidud fosfori kogus, mis arvutatakse külvisenormi korrutamisel lisa tabelis 1 esitatud väärtuste või akrediteeritud laborianalüüsi meetodil analüüsitud proovi tulemuste alusel saadud külvatavate seemnete fosforisisaldusega;

3) Pm on mineraalväetistega mulda viidud üldfosfori kogus;

4) Po on orgaaniliste väetistega mulda viidud üldfosfori kogus, mis arvutatakse määruse nr 73 lisades 3–5 esitatud eri tüüpi sõnnikus sisalduva lämmastiku ja fosfori arvutuslike väärtuste või akrediteeritud laborianalüüsi meetodil analüüsitud proovi tulemuste alusel;

5) Pp on põhikultuuri saagiga põllult eemaldatav fosfori kogus, mis arvutatakse saagi koguse korrutamisel lisa tabelis 1 esitatud väärtuste või akrediteeritud laborianalüüsi meetodil analüüsitud proovi tulemuste alusel saadud koristatud saagi fosforisisaldusega;

6) Pk on kõrvalsaagiga põllult eemaldatav fosfori kogus, mis arvutatakse põhisaagi koguse korrutamisel põhi- ja kõrvalsaagi suhtarvuga ning lisa tabelis 1 esitatud väärtuste või akrediteeritud laborianalüüsi meetodil analüüsitud proovi tulemuste alusel saadud kõrvalsaagi fosforisisaldusega;

7) Pa on allakülvi saagi koristamisega põllult eemaldatava fosfori kogus, mis arvutatakse saagi koguse korrutamisel lisa tabelis 1 esitatud väärtuste või akrediteeritud laborianalüüsi meetodil analüüsitud proovi tulemuste alusel saadud allakülvi saagi fosforisisaldusega.

§ 2. Toiteelementide bilansi arvutamise ja andmete säilitamise nõuded

(1) Toiteelementide bilanss arvutatakse iga sellise põllu kohta, mille suhtes rakendatakse veeseaduse § 161 lõike 2 esimeses lauses kehtestatud erandit.

(2) Toiteelementide bilanss arvutatakse lõikes 1 nimetatud põllul eelmisel kalendriaastal kasvatatud iga põhikultuuri kasvutsükli kohta igal aastal 31. märtsiks.

(3) Toiteelementide bilansi andmed kantakse põlluraamatusse.

Hendrik Johannes Terras
Regionaal- ja põllumajandusminister

Marko Gorban
Kantsler

[Lisa](#) Taimeosade makroelementide sisaldused standardniiskuse juures ja liblikõieliste kultuuride poolt seotav õhulämmastik

Regionaal- ja põllumajandusministri
25.04.2025 määrus nr 38
„Lämmastiku ja fosfori mulda viimise ja mullast
väljaviimise üle arvestuse pidamise nõuded ja kord”
Lisa

**Taimeosade makroelementide sisaldused standardniiskuse juures ja liblikõieliste
kultuuride poolt seotav õhulämmastik**

**Tabel 1 Seemnete ja koristatud saagi makroelementide sisaldused protsentides vastavalt
põllumajanduskultuuri taimeosale**

Põllumajandus- kultuur	Taimeosa	Kuivaine koefitsient	Lämmastik	Fosfor	Kaalium	Proteiin kuivaines
Suvioder	Seemned/terad	0,86	1,81	0,35	0,5	13,2
Suvioder	Põhk	0,9	0,56	0,11	1,53	3,9
Suvioder	Haljasmass	0,25	0,3	0,06	0,42	7,5
Talioder	Seemned/terad	0,86	1,81	0,35	0,5	13,2
Talioder	Põhk	0,9	0,56	0,11	1,53	3,9
Talioder	Haljasmass	0,25	0,3	0,06	0,42	7,5
Suvinisu	Seemned/terad	0,86	2,02	0,36	0,47	14,7
Suvinisu	Põhk	0,9	0,54	0,12	1,16	3,8
Suvinisu	Haljasmass	0,25	0,48	0,08	0,62	12,0
Talinisu	Seemned/terad	0,86	2,02	0,36	0,47	14,7
Talinisu	Põhk	0,9	0,54	0,12	1,16	3,8
Talinisu	Haljasmass	0,25	0,48	0,08	0,62	12,0
Rukis	Seemned/terad	0,86	1,74	0,34	0,47	12,6
Rukis	Põhk	0,9	0,51	0,1	1,22	3,5
Rukis	Haljasmass	0,2	0,57	0,08	0,62	17,8
Kaer	Seemned/terad	0,86	1,93	0,35	0,47	14,0
Kaer	Põhk	0,9	0,56	0,12	1,69	3,9
Kaer	Haljasmass	0,2	0,42	0,05	0,38	13,1
Suvitritikale	Seemned/terad	0,86	1,87	0,32	0,48	13,6
Suvitritikale	Põhk	0,9	0,5	0,13	1,41	3,5
Suvitritikale	Haljasmass	0,2	0,57	0,08	0,62	17,8
Talitritikale	Seemned/terad	0,86	1,87	0,32	0,48	13,6
Talitritikale	Põhk	0,9	0,5	0,13	1,41	3,5
Talitritikale	Haljasmass	0,2	0,57	0,08	0,62	17,8
Tatar	Seemned/terad	0,86	1,68	0,26	0,4	12,2
Tatar	Põhk	0,9	0,71	0,09	2,36	4,9
Suviraps	Seemned/terad	0,91	3,51	0,72	0,78	24,1
Suviraps	Põhk	0,8	0,57	0,17	2,08	4,5
Taliraps	Seemned/terad	0,91	3,51	0,72	0,78	24,1
Taliraps	Põhk	0,8	0,57	0,17	2,08	4,5
Suvirüps	Seemned/terad	0,91	3,51	0,72	0,78	24,1

Kultuur	Taimeosa	Kuivaine koefitsient	Lämmastik	Fosfor	Kaalium	Proteiin kuivaines
Suvirüps	Põhk	0,8	0,57	0,17	2,08	4,5
Suvirüps	Haljasmass	0,8	0,57	0,17	2,08	4,5
Talirüps	Seemned/terad	0,91	3,51	0,72	0,78	24,1
Talirüps	Põhk	0,8	0,57	0,17	2,08	4,5
Õlikanep	Seemned/terad	0,91	3,9	0,87	0,63	26,8
Kiukanep	Seemned/terad	0,91	3,9	0,87	0,63	26,8
Kiukanep	Haljasmass	0,4	0,38	0,17	0,88	5,9
Lina	Seemned/terad	0,88	3,34	0,51	0,83	23,7
Lina	Põhk	0,83	0,53	0,09	1,16	4,0
Kartul	Mugulad	0,22	0,35	0,06	0,49	9,9
Mais	Seemned/terad	0,86	1,36	0,32	0,4	9,9
Mais	Haljasmass	0,3	0,39	0,07	0,38	8,1
Sorgo	Seemned/terad	0,86	1,36	0,32	0,4	9,9
Sorgo	Haljasmass	0,25	0,39	0,05	0,43	9,8
Hernes	Terad	0,86	3,55	0,43	1,07	25,8
Hernes	Põhk	0,88	1,28	0,13	1,08	9,1
Hernes	Haljasmass	0,15	0,39	0,05	0,29	16,3
Põlduba	Seemned/terad	0,86	3,99	0,52	1,12	29,0
Põlduba	Haljasmass	0,16	0,38	0,05	0,26	14,8
Sojauba	Seemned/terad	0,86	5,54	0,59	1,65	40,3
Suvivikk	Seemned/terad	0,86	3,98	0,46	0,95	28,9
Suvivikk	Põhk	0,88	1,5	0,13	1,79	10,7
Suvivikk	Haljasmass	0,16	0,49	0,05	0,33	19,1
Talivikk	Seemned/terad	0,86	3,98	0,46	0,95	28,9
Talivikk	Põhk	0,88	1,5	0,13	1,79	10,7
Talivikk	Haljasmass	0,16	0,49	0,05	0,33	19,1
Lääts	Seemned/terad	0,86	3,65	0,44	1,32	26,5
Kõrrelised heintaimed	Haljasmass	1,0	2,43	0,81	2,19	–
Liblikõielised heintaimed	Haljasmass	1,0	2,70	0,88	2,58	–
Liblikõieliste ja kõrreliste heintaimede segu	Haljasmass	1,0	2,47	0,84	2,38	–

Tabel 2. Liblikõieliste kultuuride poolt seotud õhulämmastik ühe tonni saagi kohta kilogrammides hektari kohta

Liblikõieline kultuur	Õhulämmastik
Kaunviljad, terasaak standardniiskusel	31

Liblikõieline kultuur	Õhulämmastik
Liblikõielised heintaimed, kui liblikõielisi on taimikus kuivaine saagi kohta:	
üle 90%	27
81–90%	24
71–80%	21
61–70%	18
51–60%	15
41–50%	12
31–40%	9
21–30%	6
10–20%	3

Tabel 3. Liblikõieliste vahekultuuride poolt seotud õhulämmastik hinnangulise saagi kohta kilogrammides hektari kohta

Hinnanguline biomassi saagikus	Õhulämmastik
Keskmine	9
Suur	18